

ISSN 2224-5294

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ФЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫң

АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТИНІҢ

Х А Б А Р Л А Р Ы

ИЗВЕСТИЯ

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ. АБАЯ

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ABAY KAZAKH NATIONAL
PEDAGOGICAL UNIVERSITY

**ҚОҒАМДЫҚ ЖӘНЕ ГУМАНИТАРЛЫҚ
ФЫЛЫМДАР СЕРИЯСЫ**

◆
**СЕРИЯ ОБЩЕСТВЕННЫХ
И ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

◆
SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

6 (322)

**ҚАРАША – ЖЕЛТОҚСАН 2018 ж.
НОЯБРЬ – ДЕКАБРЬ 2018 г.
NOVEMBER – DECEMBER 2018**

1962 ЖЫЛДЫҢ ҚАҢТАР АЙЫНАН ШЫҒА БАСТАҒАН
ИЗДАЕТСЯ С ЯНВАРЯ 1962 ГОДА
PUBLISHED SINCE JANUARY 1962

**ЖЫЛЫНА 6 РЕТ ШЫҒАДЫ
ВЫХОДИТ 6 РАЗ В ГОД
PUBLISHED 6 TIMES A YEAR**

Б а с р е д а к т о р

ҚР ҰҒА құрметті мүшесі
Балықбаев Т.О.

Р е д а к ц и я алқасы:

экон. ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Баймуратов У.Б.**; тарих ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Байпақов К.М.**; филос. ф.докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Есім Г.Е.**; фил. ф. докторы,, проф., ҚР ҰҒА академигі **Қирабаев С.С.**; эк. ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Қошанов А.К.**; эк.ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Нәрібаев К.Н.** (бас редактордың орынбасары); филос. ф.докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Нысанбаев А.Н.**; заң ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сәбікенов С.Н.**; заң ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сүлейменов М.К.**; эк. ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА академигі **Сатыбалдин С.С.**; тарих ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Әбжанов Х.М.**; тарих ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Әбусеитова М.Х.**; тарих ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Байтанаев Б.А.**; филол. ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Жақып Б.А.**; фил. ф. докторы, проф., академик НАН РК **Қалижанов У.К.**; филол. ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қамзабекұлы Д.**; тарих ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қожамжарова Д.П.**; тарих ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА академик **Қойгелдиев М.К.**; фил. ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Құрманбайұлы Ш.**; тарих ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Таймағанбетов Ж.К.**; социол. ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Шәуkenova З.К.**; фил. ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр. мүшесі **Дербісәлі А.**; саяси. ф. докторы, проф., **Бижанов А.К.**, тарих ф. докторы, проф., **Кабульдинов З.Е.**; фил. ф. докторы, проф., ҚР ҰҒА корр мүшесі **Қажыбек Е.З.**

Р е д а к ц и я к е н е с і:

Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Белостечник Г.** (Молдова); Әзіrbайжан ҰҒА академигі **Велиханлы Н.** (Азербайджан); Тәжікстан ҰҒА академигі **Назаров Т.Н.** (Тәжікстан); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Рошка А.** (Молдова); Молдова Республикасының ҰҒА академигі **Руснак Г.** (Молдова); Әзіrbайжан ҰҒА корр. мүшесі **Мурадов Ш.** (Әзіrbайжан); Әзіrbайжан ҰҒА корр. мүшесі **Сафарова З.** (Әзіrbайжан); э. ф. д., проф. **Василенко В.Н.** (Украина); заң ф. докт., проф. **Устименко В.А.** (Украина)

«Қазақстан Республикасы Үлттық ғылым академиясының Хабарлары. Қоғамдық және гуманитарлық ғылымдар сериясы». ISSN 2224-5294

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Үлттық ғылым академиясы» РКБ (Алматы қ.)

Қазақстан республикасының Мәдениет пен ақпарат министрлігінің Ақпарат және мұрагат комитетінде 30.04.2010 ж. берілген № 10894-Ж мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы күзелік

Мерзімділігі: жылдана 6 рет.

Тиражы: 500 дана.

Редакцияның мекенжайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бол., 220, тел.: 272-13-19, 272-13-18,
<http://nauka-nanrk.kz>. social-human.kz

© Қазақстан Республикасының Үлттық ғылым академиясы, 2018

Типографияның мекенжайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Муратбаева көш., 75.

Г л а в н ы й р е д а к т о р

Почетный член НАН РК
Т.О. Балыкбаев

Р е д а к ц и о н на я кол л е г и я:

докт. экон. н., проф., академик НАН РК **У.Б. Баймуратов**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **К.М. Байпаков**; докт. филос. н., проф., академик НАН РК **Г.Е. Есим**; докт. фил. н., проф., академик НАН РК **С.С. Кирабаев**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **А.К. Кошанов**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **К.Н. Нарибаев** (заместитель главного редактора); докт. филос. н., проф., академик НАН РК **А.Н. Нысанбаев**; докт. юр. н., проф., академик НАН РК **С.Н. Сабиженов**; докт. юр. н., проф., академик НАН РК **М.К. Сулейменов**; докт. экон. н., проф., академик НАН РК **С.С. Сатубалдин**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Х.М. Абжанов**; докт. ист. н., проф., чл.-корр. НАН РК **М.Х. Абусеитова**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Б.А. Байтанаев**; докт. фил. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Б.А. Жакып**; докт. филол. н., проф., академик НАН РК **У.К. Калижанов**; докт. фил. н., проф., академик НАН РК **Д. Камзабекулы**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **Д.П. Кожамжарова**; докт. ист. н., проф., академик НАН РК **М.К. Койгельдиев**; докт. филол. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Ш. Курманбайулы**; докт. ист. н., проф., чл.-корр. НАН РК **Ж.К. Таймаганбетов**; докт. социол. н., проф., чл.-корр. НАН РК **З.К. Шаукенова**; д. филол. н., проф., чл.-корр. НАН РК **А. Дербисали**; доктор политических наук, проф., **Бижанов А.К.**; доктор ист. наук, проф., **Кабульдинов З.Е.**; доктор филол. н., проф., член-корр. НАН РК **Қажыбек Е.З.**

Р е д а к ц и о н н ы й с о в е т

академик НАН Республики Молдова **Г. Белостечник** (Молдова); академик НАН Азербайджанской Республики **Н. Велиханлы** (Азербайджан); академик НАН Республики Таджикистан **Т.Н. Назаров** (Таджикистан); академик НАН Республики Молдова **А. Рошка** (Молдова); академик НАН Республики Молдова **Г. Руснак** (Молдова); чл.-корр. НАН Азербайджанской Республики **Ш. Мурадов** (Азербайджан), член-корр. НАН Азербайджанской Республики **З.Сафарова** (Азербайджан); д. э. н., проф. **В.Н. Василенко** (Украина); д.ю.н., проф. **В.А. Устименко** (Украина)

Известия Национальной академии наук Республики Казахстан. Серия общественных и гуманитарных наук. ISSN 2224-5294

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы)

Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации и архивов

Министерства культуры и информации Республики Казахстан № 10894-Ж, выданное 30.04.2010 г.

Периодичность 6 раз в год

Тираж: 500 экземпляров

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, 220, тел. 272-13-19, 272-13-18,
www:nauka-nanrk.kz / social-human.kz

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2018 г.

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75

C h i e f E d i t o r

Honorary member of NAS RK
Balykbayev T.O

E d i t o r i a l b o a r d:

Doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Baimuratov U.B.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Baipakov K.M.**; doctor of philosophy, prof, academician of NAS RK **Esim G.E.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Kirabayev S.S.**; doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Koshanov A.K.**; doctor of economics, prof, academician of NAS RK **Naribayev K.N.** (deputy editor-in-chief); doctor of philosophy, prof, academician of NAS RK **Nyssanbayev A.N.**; doctor of law, prof, academician of NAS RK **Sabikenov S.N.**; doctor of law, prof, academician of NAS RK **Suleymenov M.K.**; doctor of economy, prof, academician of NAS RK **Satybaldin S.S.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Abzhanov H.M.**; doctor of history, prof, corresponding member of NAS RK **Abuseitova M.H.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Baitanaev B.A.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Zhakyp B.A.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Kalizhanov U.K.**; doctor of philology, prof, academician of NAS RK **Hamzabekuly D.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Kozhamzharova D.P.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Koigeldiev M.K.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Kurmanbaiuly Sh.**; doctor of history, prof, academician of NAS RK **Taimaganbetov J.K.**; doctor of sociology, prof, corresponding member of NAS RK **Shaukenova Z.K.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Derbisali A.**; doctor of political science, prof **Bizhanov A.K.**; doctor of History, prof **Kabdulinov Z.E.**; doctor of philology, prof, corresponding member of NAS RK **Kazhybek E.Z.**

E d i t o r i a l s t a f f:

Academician NAS Republic of Moldova **Belostechnik.G** (Moldova); Academician NAS Republic of Azerbaijan **Velikanli N.** (Azerbaijan); Academician NAS Republic of Tajikistan **Nazarov T.N.** (Tajikistan); Academician NAS Republic of Moldova **Roshka A.** (Moldova) Academician NAS Republic of Moldova **Rusnak G.** (Moldova); Corresponding member of the NAS Republic of Azerbaijan **Muradov Sh.** (Azerbaijan); Corresponding member of the NAS Republic of Azerbaijan **Safarova Z.** (Azerbaijan); Associate professor of Economics **Vasilenko V.N.** (Ukraine), Associate professor of Law **Ustimenko V.A.** (Ukraine)

News of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan. Series of Social and Humanities. ISSN 2224-5294

Owner: RPA "National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan" (Almaty)

The certificate of registration of a periodic printed publication in the Committee of information and archives of the Ministry of culture and information of the Republic of Kazakhstan N **10894-К**, issued 30.04.2010

Periodicity: 6 times a year

Circulation: 500 copies

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 219, 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19, 272-13-18,
www.nauka-nanrk.kz / social-human.kz

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2018

Address of printing house: ST "Aruna", 75, Muratbayev str, Almaty

NEWS

OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

SERIES OF SOCIAL AND HUMAN SCIENCES

ISSN 2224-5294

Volume 6, Number 322 (2018), 28 – 32

<https://doi.org/10.32014/2018.2224-5294.32>

DOI 811. 35.

B.D. Dyussenov

Oriental Institute named after R.B. Suleimenov of the Committee of Science
of Ministry of Education and Science of RK, Almaty, Kazakhstan
E-mail: bagdat75@inbox.ru

LINGUISTIC FEATURES OF EPIGRAPHIC MONUMENTS

Abstract. In this article, the author explores the linguistic specificities of the epitaphs of the necropolis Maulimberdi discovered in the region as a result of scientific expeditions in this region while studying epigraphic monuments of Arab descent in the West Kazakhstan region. Phonetic features and graphic expressions are analyzed here. We can say that there is no uniformity of orthography in epitaphs. Each stone cutter freely used Arabic symbols depending on his knowledge. Arabic words embedded in the Kazakh language were adapted to the phonetic system of our language, its original image was transformed and get used to our language. Also lexical-semantic features of the text of the gravestone were analyzed, including the lexemes regarding the deceased, the words of the deceased and the heads of religious leaders. These words are used in modern Kazakh as religious themes of Arab-Persian languages.

Key words: West Kazakhstan region, epigraphic monuments in Arabic, necropolis Maulimberdi, epitaph, phonetics, graphics, orthography, lexico-semantic features.

Arabic epigraphic monuments are a rich source of historical and cultural heritage. Among them are memorial buildings (epitaphs) made out of stones (gravestones, tombs), and other types of monuments in Arabic graphics. They are very popular in all regions of Kazakhstan, especially in the western regions. If you pay attention to the period when they signed, such historical monuments are in the first quarter of XII-XIII centuries - XX century, was stoned and preserved till nowadays.

The gravestones and sandwiches placed over a grave who have passed away, and the cemetery signs are part of the culture of the Kazakh people. If you take a deeper look, you see the basins of the Kazakh steppes, necropolises - burials and graves, mausoleums and cemeteries. It would be a mistake to think that the stone signs on the head of a person belong exclusively to that person or his family. It is not only a sign of one person, it is the history and life of the Kazakh people, beliefs, convictions, social status, activity, etc. we should also take into account the fact that the information is in question. That's why the epitaphs on gravestones also serve as a source for the Kazakh history and culture.

Among our epigraphic monuments are our epitaphs written in Arabic graphics. The Soviet era destroyed the religion of the Kazakh people, mentality, their language, and the majority of the population abandoned their own religion and forgot the language of the Quran and couldn't read the signs on gravestones of their ancestors written in Arabic. In order to compensate these gaps, group of scientists from the Institute of Oriental Studies named after R.B.Suleimenov began studying Arabic-written epigraphic monuments. Within the framework of studying Arabic-made epigraphic monuments in the West Kazakhstan region, scientific expeditions have been arranged in the region for the past three years. Research works led by Aitzhan Nurmanova the leader of research project has give results and has become a research object in the West Kazakhstan region, which has long been demanded for research and "During the expedition, several complexes were studied, photographed, inventarised, sized, described, and reading of signs. As a result of these works, many historical sites are found, including khan-sultans, biy (a person who solves disputable points on the customary law of the Kazakh)-heroes, historical persons" [1, 89].

According to the local ethnographers and elderly people there are about 50-60 thousand Arabic epigraphic monuments in WKR . But it is not our main goal to go through all this. Our main goal is to find

valuable data on the history and culture of the Kazakh people by studying Arabic epigraphic monuments. As a result of researches of scientific expeditions and laboratorium inspection, archival documents, etc. we have gained a lot of fresh information.

Historical figures, historical epochs of epicographic researches in WKR, distribution of Islam among the Kazakh people, education and culture, etc. Many studies have been made on the subject, and comprehensive reports have been made. In today's article, we decided to focus on the linguistic peculiarities of epigraphic monuments in WKR. The main necropolises, which are the subject of research - Epitaphs in the necropolis Maulimberdi of Akzhayik district of West Kazakhstan region.

The phonetic features and graphic expressions of the epitaphs are quite different. Arabic cemetery gravestones contain 28 letters of the Arabic alphabet and additional sounds of the Persian alphabet: a (ا، آ)، b (ب)، p (پ)، t (ت)، zh (ج)، ڦ (ڇ)، h (ح)، ڻ (ڻ)، d (د)، r (ر)، z (ز)، ڙ (ڙ)، s (س، ص)، ڦ (ڦ)، ڦ (ڦ)، q (ق)، ڦ (ڦ)، k (ك)، g (گ)، l (ل)، m (م)، n (ن)، ڦ (ڦ)، v (و)، y (ي)، u (و).

Here is one of the epitaphs' texts with the use of these symbols:

طانا رو عى .1
خلق امان طا .2
نفهسى منصور بولمى .3
مولام بردى .4
حضرت بلاسى .5
زین الله شاکرت .6
وفات ۲۹ پاشندہ .7
۱۹۱۶ يلدە .8

.1 بو طاشنى قويدي اغاسى حاجىلى خليفه

Tana tribe Kalkaman tribe Mansur division son of Maulimberdi Zeynolla protege died in 1916 at the age of 29.

Script at the left: This stone was put by Kazhigaly khalif.

It is written purely in Kazakh without taking into account single phonological peculiarities of transcription, sounds, and semantic features of the lexemes. Only in some sentence there is a common Turkic language, which is based on the use of the old scripts, ie the Chagatay language spells.

However, in the archeographics of the epitaphs, there are many discrepancies in the verbal orphange that do not appear in many monuments. Some of them are found in the graphical transmission of vowels, and some of them are found in the orphanage of consonant sounds. Translated epithaphs written in the Arabic script to Cyrillic, transliteration is not translated in Arabic, but is transliteration even though no sounds are specific to the Kazakh language. For example: *منصور بولمى* if translated from pure Arabic, it will be *Mansur bulmy*, transliteration of the Cyrillic graphic into Kazakh is *Mansur bolimy* (*in Kazakh* *Мансұр бөлімі*). These epigraphic monuments contain 9 classical vowels of the Kazakh language: a, ә, e, օ, ө, ү, ү, ы, ى. It also applies to both y and й vowels that are recognized as two semi-consonants.

The *ض ص، ظ، ط،* empathic sounds that are typical for the Arabic language have been used freely in Kazakh words: *حضر - حضر* - Mansur; *منصور - منصور* - stone; *mightiness - طاشنى*: *khazret* in Kazakh;

Q (қ in Kazakh) voiceless consonant in Kazakh language changed with the Arabic sound and writes as *امان* *خلق* ho. *Kalkaman* (қалқаман in Kazakh) is often referred to by the Arabic word *ق* Qaf. Therefore, there is no uniformity in the epithelium orphane. It is possible to say that each stone cutter used Arabic symbols freely in his knowledge. Arabic words embedded in the Kazakh language were adapted to the phonetic system of our language, its original image was transformed and get used to our language. "Every language has its own laws. That is why, the sound of a particular language may be different in another language" [2, 220].

The lexical-semantic peculiarities of the epitaphs are of particular importance. Many Islamic phrases, terms and religious lexis are often found in necropolis Maulimberdi.

If you're taking the words related to man and rank and occupation necropolis Maulimberdi, particularly. Because of the inscriptions on these gravestones, there are many words related to deceased

man. In terms of modern Kazakh language, it is possible to call them Arabic-Persian words of religious origin. Including following words for deceased:

مرقد markad – in arabic *sepulcher; gravestone, tomb* gives a lots of meaning. It is often used word *grave* (*қабір* in Kazakh) *the place where a dead person is buried.*

المرحوم al-markhum – in arabic *dead and desolate*; For deceased person is often used word *markum* in the Kazakh language.

المغفور al-magphur – in arabic *forgiven; pardoned*. In Kazakh it means *forgiveness of sins, becalm.*

ترابه turaba – in arabic *grave; it means tomb, one's last home.*

المتوفى al-mutaaffa – in arabic *dead and desolate*; In the Kazakh language, the deceased is used for *dead* (*olik* in Kazakh) man. Similarly, this word appears in ancient Kazakh monuments. For example, in the "Chronicles collection" of Kadyrgali Bi Kosymuly. "She even gives the Arabic mutuaaffa word instead of the word" *dead* ", which is widely used in her mother tongue as well as in the common Turkic languages, says Rabiga Syzdykova [3, 106].

At the same time, there were scholars who were buried in the grave by the hands of scientists, who proved that at that time there were many experts in Islam. For example, in Arabic, about the son of Maulimberdi Kaigali provided the following information:

1. هذا مرقد المرحوم المغفور
2. داملا حاجلى بن الشيخ
3. مولام بردى الفاضل الكامل العالم
4. النحرير ولد سنة ست و ثمانين و مائتين و ألف
5. من الهجرى و اخذ العلم عن امام محمد على
6. القار غالى وكان اماما كاملا مدعوم النظير فى
7. زمانه فرد او انه وتوفى سنة ست و ثلثين و ثلاث
8. مائة و ألف و سنتس عشر و تسع مائة و ألف
9. من المسيحية وفي جنبه الشمالي اخوه عبد الرحيم مات
10. ايضا فى هذه السنة وهو ابن اربعة واربعين

This grave is for deceased, Kazhigaly Ibn shaikh Maulimberdi, (he) was a phazyl, an auspicious, a scholar, a nakhrir. He was born in 1286 in Hidzhra. Imam Muhammad al-'Ali Kargaly was a scholar of science and was a great Imam. He was the only one who did not have the equivalent of his time in his time. Hidzhra died in 1336, according to the mashiya in 1919. On the northern side, were buried his brother 'Abd ar-Rahim who died at the age of 44.

Explanation:

Kazhigaly Maulimberdiuli (1869-1919) - had a Muslim high education, actively involved in the political events of the twentieth century, headed the national liberation movement in 1916, participated in the delegation of the All-Russian Congress of Muslims in Moscow.

Here are the highest rank in religion:

داملا damolla – in arabic ruler, lord is a religious post of propagandists of Islam, teachers of mosques and madrassahs (religious schools). Damolla is elected by a religious community depending on his / her merits in the propagation of Islam and the degree of religious education. In the Kazakh districts, there were many damolas who held a madrasa and served religious and spiritual education to the people until the Soviet government was fully established. Kazhigly, who was promoted to the rank of damolla in the necropolis Maulimberdi was a prominent figure that time.

الشيخ ash-Sheikh, Sheikh in Arabic old man, ruler, mentor, researcher; an elder, an older among the Kazakhs, and so on. as the great figure of the country that gave meaning, especially to the figure of Islam. Position of the head of the tribe of Arabia. The title of sheikh is the title of respect for religious figures, educators of religious disciplines and heads of trade and craft associations, teachers.

الفاضل Al-Phasl, Phasl - in arabic *worthy, ideal*; among Kazakh people it means *a person who knows religion very well, knowledgeable, wise, genius*. Often called Pazyl (Пазыл in Kazakh).

الكامل Al-Kamil, Kamil - in arabic *superfluous person*; is used in the sense that *a mature, fullfledged person* in religious philosophy among Kazakh people.

العالم al-'alim - in arabic *researcher, alim (moolvee)*; In Kazakh language used words *a scholar, a religious figure*.

النحرir An-Nakhrir - in arabic *in plural form: a knowledgeable, distinguished (title of scientist)*; It is not a word entered in the Kazakh language, but it is found in religious writings.

امام Imam in arabic *imam, chief, leader, ruler*; widely used as *a mosque ruler, ie imam of a mosque* among Kazakh people. In addition, who leads prayers in a mosque.

النظير An-nadir - in arabic *incomparable, outstanding, unwieldy*; In Kazakh language, the word "nazir" - is a charity for god's way, used for charity purposes. It was used as an unprecedented scientist on gravestones.

طالب talib – in arabic *searching, learning*; Although word taalip in arabic may refer to purposeful, driven person, in Kazakh only refer to driven person. And word taalip most commonly used for Talib people.

ملا mulla – in arabic *mulla*; in Kazakh language is widely known as mullah: a person who is familiar with Quran, religious worship.

حضرت khasrat – in arabic *mister*; religious position in the Kazakh language. Highly qualified religious people are given it. One of the four caliphs of the Prophet Mohammed Ali was known to the Kazakh as "Hazrat Ali." The post was also given to a representative of the regional religious administration

الحج الحرمي Al-Hadzhul-Haramayn is a person who makes pilgrimage to two sacred sites (Mecca and Medina). The Maulimberdi tomb is often referred to as the Hajar al-Haramayn, which is one of the highest authority. This term also occurs in the epitaphs of other regions of Kazakhstan [4, 131].

خليفة Khalifa is the founder of the Messenger of Allah, the leader of the Muslim community, and the title given to the founder of the Sufis brotherhood or the direct assistant of the leader. The mausoleum of Maulimberdi is written as Khalifa Kazhigaly.

The language of monuments in the necropolis Maulimberdi can be seen in the richness of religious, everyday, cognitive, teaching-related lexicon. Because Maulimberdi was a person who was the greatest religious figure of that day. Religious scholars, who have mastered the dignity of Islam, are buried in this burial ground. The Senkibay buried in the Karakoin burial ground in the West Kazakhstan region, and the Khan burial place in the village of Shagatay, and in each of the burial grounds, have their own language peculiarities. Texts in the epitaphs of each burial site have different language applications. At the Bokey, religious leaders, khan-sultans, biy teams, traders are buried, and their bundles are diverse, with a wide range of lexical resources.

As a result of scientific expeditions in West Kazakhstan region, many materials were collected. Studying the epitaphs here and still studying language peculiarities is a great deal of research - the future of the future.

REFERENCES

- [1] Nurmanova A. Qulpytastar – tarichi derekkozi retinde: Batys Qazaqstan oblysy materialdary boiynsha. Kitapta: Islamdyq ruhanilyq pen ratsionaldyq zhane etno-madeni lasturler – dini extremizmge qarsy is-qimyl faktory retinde: L.N. Gumilev atyndagy Eurazia ulqtyq universitetining 20 zhyldyq vereitoiy aiasynda halyqar. gyl. konf. mat., 02 mausym, 2016 zh., Astana / qurast. A.Q. Muminov, Masud Sheih Zeineddin, Iu.V. Shapoval, A.S. Qabylova, M.S. Bekmaganbetova «L.N. Gumilev atyndagy EUW-degi dintanulyq zertteuler». Astana: «Master PO» ZhShS, 2016. 443 b. qazaqsha, orysshsha – (ser.).
- [2] Ahanov H. Til bilimine kirispe. Almaty: Mektep. 1978. 492 b.
- [3] Syzdyqova R., Qoigeldiev M. Qadyrgali bi Qosymuly zhane onyng Zhylnamalar zhinagy. Almaty: Qazaq universiteti, 1991. 272b.
- [4] Saduaqas Gylmani. Zamanymyzda bolgan gulamalardyng gumyr tarihtary. I tom. / Zhauapty shygarushylar: A.Q. Muminov, A.Dzh. Frank. Almaty: Daik-Press, 2013. 576 b. + 8 zhapsyrma.

Б.Д. Дюсенов

Институт востоковедения им. Р.Б. Сулейменова Комитета Науки МОН РК, Алматы, Казахстан

ЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЭПИГРАФИЧЕСКИХ ПАМЯТНИКОВ

Аннотация. В данной статье, автор рассматривает языковые особенности эпитафий некрополи Маулимберди, зафиксированных в результате научной экспедиции, в рамках проекта по исследованию

арабографических эпиграфических памятников Западно-Казахстанской области. Проведен анализ фонетических особенностей и графической подачи эпитафий. В орфограммах эпитафий, практически отсутствует единообразие. Можно предположить, что каждый мастер-каменотес в силу своих знаний, свободно использовал арабские буквы. Арабские слова, введенные в оборот казахского языка, адаптировались к фонетической системе нашего языка и их первоначальный вид подвергся трансформации. Наряду с этим, проанализированы лексико-семантические особенности текста надгробия, в частности, слова, сопутствующие человеку, покинувшего этот мир, то есть, покойному, а также лексемы, относящиеся к высоким титулам религиозных деятелей. В современный казахский язык указанные слова введены с арабского и персидского языков, и используются в религиозной тематике.

Ключевые слова: Западно-Казахстанская область, арабографические эпиграфические памятники, некрополь Маулимберди, эпитафия, фонетика, графика, орфограмма, лексико-семантические особенности

Б.Д. Дюсенов

ЭПИГРАФИКАЛЫҚ ЕСКЕРТКІШТЕРДІҢ ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРИ

Аннотация. Бұл макалада автор Батыс Қазақстан облысындағы арабжазулы эпиграфикалық ескерткіштерді зерттеу барысында осы өңірге жүргізілген ғылыми экспедициялар нәтижесінде табылған Мәулімберді қорымының эпитафияларындағы тілдік ерекшеліктерді қарастырады. Мұнда эпитафиялардың фонетикалық ерекшеліктері мен графикалық берілуі талданған. Эпитафиялардың орфограммасында біркелкілік жоқ десе де болады. Әрбір тас қашаушы өзінің білім-білігіне қарай араб таңбаларын еркін қолданған деп айтуға болады. Қазак тіліне енген араб сөздері тіліміздің фонетикалық жүйесіне бейімделіп, алғашқы бейнесі өзгерістерге ұшырап, тілімізге сінісп кеткен. Сонымен қатар құлпытас мәтінінің лексика-семантикалық ерекшеліктері, соның ішінде өмірден өткен адамға, яғни марқұмға айтылатын сөздер мен дін қайраткерлерінің жоғары титулдарына қатысты лексемалар да талданған. Бұл сөздер қазіргі қазак тілінде арабпарсы тілдерінен енген діни тақырыптағы сөздер ретінде колданылады.

Түйін сөздер: Батыс Қазақстан облысы, арабжазулы эпиграфикалық ескерткіштер, Мәулімберді қорымы, эпитафия, фонетика, графика, орфограмма, лексика-семантикалық ерекшеліктер.

ҚР БФМ Ғылым комитетінің Р.Б. Сүлейменов атындағы Шығыстану институты, Алматы, Қазақстан

Information about author:

Bagdat Daniyaruli Dyuisenov - a research scientist of the MES RK CS R. B. Suleimenov Institute of Oriental Studies. He is engaged in research of Arabic epigraphic monuments.

E-mail: bagdat75@inbox.ru ; Tel. +77027878127; +770777878127

МАЗМУНЫ

Беспаева Р.С., Бугубаева Р.О., Манузель Ф. Грела2. Қөрсеткіштердің тенденстірлігендегі жүйесі негізінде Шучинск-Бурабай курорттың аймағын дамытудың кешенді стратегиясын қалыптастыру.....	5
Аюопова З.К., Құсайынов Д.Ә. Азаматтық процесстердің жетілдірудегі интеграцияның кейбір қырлары.....	13
Құсайынова А. А., Вальдемар Козловски, Геращенко И. П. Қазақстан республикасындағы міндептің әлеуметтік сақтандырудың қаржылық-құқықтық тетіктерінің ерекшеліктері.....	21
Дюсенов Б.Д. Эпиграфикалық ескерткіштердің лингвистикалық ерекшеліктері.....	28
Джумадилова Ш.Г., Атабай Б.Ж. Қазақстандағы халықтың жинақтарының динамикасы.....	33
Карабалина А.А., Альситова А. Б., Кереймаганбетова Ж.Н., Абшиева Н. М. Құндылық – рухани-адамгершілік білім беру негізі.....	42
Кенжебаева Д.К., Өфөрзә Б. F., Дашигин Махаммадли. Қазақстандың заманауи жастардың құндылығы.....	51
Нурманова А.Ш., Медерова Д.Е., Дюсенов Б.Д. «Бекейхан әuletінің талдыбейтің корымы» эпиграфикалық ескерткіштері тарихи дереккөз ретінде.....	67
Қыдырова Ж.Ш., Онласынов Е.З., Абшиева А.У., Шадиева А.А. Оңтүстік Қазақстан облысы сүт және сүт өнімдері нарығындағы жағдайды зерттеу	79
Абшиева Г.У., Аманжолов Р., Мынбаева Б.Н., Ибрағимова Д.И. ЖОО-да биолог-студенттердің жобаларды үйімдастырылуы мен орындалуына даярлығы.....	87
Балтабаева А.Ю., Ризаходжаева Г. Мәдени интеграция үдерісіндегі жібек жолының феномені.....	91
Бурганова Р.И., Абдуғалина С.Е., Тұякова А.Е. Студенттерге бағытталған білім беру арқылы білім сапасын арттыру.....	102
Галиева А.Х., Саду Ж.Н., Кулубеков М.Т., Казбекова Л.А. Қазақстандағы шетелдік инвестиция тартудың институционалдық жағдайын (талаңтарын) бағалау.....	105
Джалилов З.Г., Батырхан Б.Ш. XX ғ. екінші жартысындағы шетелдік исламтанушылардың ислам және саясат туралы теориялық дискурсы.....	112
Джумабекова А.Т., Қанатова А.Ж. Қаржылық ынтымактастық жағдайларындағы Қазақстан республикасының ұлттық банкінің отқізу механизмінің езгеруі.....	119
Дүйсен Г. М., Айтжанова Д. А. Қазақстан және Орталық Азия елдеріндегі көші-қон процесстері дамуының мәселелері мен ерекшеліктері	124
Есекенұлова М.Н. Қазақстандағы « Қызын балаларды» оналтудың және әлеуметтіндірудің психологиялық ерекшеліктері	134
Жакишева К.М., Жуманова Д.Т., Мукашева Г.М. Экономиканың аграрлық секторының тұркты дамуына арналған ауыл шаруашылық кәсіпорындарының қаржылық шарттарын мониторингінің ролі.....	146
Жахина Б.Б. Қазақ тілінен функционалдық сауаттылықты қалыптастырудың ұстанымдары.....	151
Йоресова У.Х., Садуахасова З.Ж., Муханова А.Т. Криминалистика.....	156
Савельева В. В. Қазақстандағы кредит технологиясын пайдалану және дамуының тарихи және педагогикалық базасы.....	160
Қалиева Т.М., Сембиеева Л.М. Ұлттық ресурстар және ұлт байлығы.....	165
Каримова Р.Ү., Хаджисеева Г.У. ҚХР Ұлттық саясаты контекстіндегі ШҰАА-ның этносаяси және әлеуметтік-экономикалық трансформациясы мәселесі.....	176
Керімбек F., Молдашбаева Л., Джирауова Қ., Ажмұхамедова А., Мизанова А. Қазақстан республикасының республикалық бюджеттіне түсетін салық түсімдерінің көрсеткіштерін талдау және бағалау.....	185
Жолдасбекова С.А., Парманкулова П.Ж., Асаналиев М.К. Мүмкіндігі шектеулі балаларды дамытудағы ұлттық ойындар.....	195
Молдакенова Е.К., Байғабурова К.К., Онаева Б.Т. БҚО-да инновациялық үрдістерді басқарудың аймақтық аспектілігі жүйесінің дамудын жолдары.....	203
Мұратова Г.К., Шаушенова А.Г., Жұмасетова С.Д., Оңғарбаева М.Б. Білім беру үрдісінде үлттық технологияларын қолдану.....	209
Несілбеков Е. Н., Аппакова Г.Н. Қәсіпорынның инвестициялық портфелин қалыптастырудың теориялық аспектілері	214
Нұргабылов М.Н., Барлыков Е.К., Егембердиева С.М. ҚР есеп өнеркәсібінің дамуының басқаруының трендсі.....	220
Нұрымбетов Т.Я., Абшиева А.У., Уразбаева Г.Ж., Қыдырова Ж.Ш., Байнебеева П.Т., Абшио Н.У. Модернизациялық жағдайындағы қр халқын әлеуметтік қолдауының басымдықтары.....	224
Рахимова С. А., Турғумбекова М. М. Қазақстан республикасындағы шағын және орта бизнестік мемлекеттік қолдау бағдарламалары және олардың тиімділігін жүзеге асыру шаралары.....	233
Руденко Е.И. Орталық пен Оңтүстік Азия мемлекеттері арасындағы ұғынудың бүрмалануы – «Жұмсақ күш» факторы мен акпараттық қауіпсіздіктің проблемасы ретінде.....	241
Тохтабаева Ш. Қазына-сандық.....	251
Утенқалиева К.М., Сабирова Р.К., Кенбаева Г.У. Мұнай-газ секторындағы мемлекеттік-жеке серіктестікіті дамыту.....	260
Мыңбаев Д. Е. Банкте басқару есебін үйімдастыру тұжырымдамасы.....	265
Султанова Г.С. Жаңа формацияның экономисі - бакалаврдың кәсіби қызыреттілігін қалыптастырудың педагогикалық аспектілері.....	271
Шаяхметова А.А. Университет жағдайында инклузивті білім беру үшін педагогтарды оқыту.....	277

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Беслаева Р.С., Бугубаев Р.О., Мануэль Ф. Грела.</i> Формирование комплексной стратегии развития Щучинско-Боровской курортной зоны на основе сбалансированной системы показателей.....	5
<i>Аюпова З.К., Кусаинов Д.У., Уинстон Наган.</i> Некоторые грани интеграции в совершенствовании гражданского процесса.....	13
<i>Кусаинова А.А., Козловски Вальдемар, Геращенко И.П.</i> Обзор некоторых особенностей финансово-правового механизма обязательного социального страхования в Республике Казахстан.....	21
<i>Дюсенов Б.Д.</i> Лингвистические особенности эпиграфических памятников.....	28
<i>Джумадилова Ш.Г., Атабай Б.Ж.</i> Динамика сбережений населения в Казахстане.....	33
<i>Карабалина А.А., Альситова А.Б., Кереймаганбетова Ж.Н., Абшиева Н.М.</i> Ценность как базовая основа духовно-нравственного образования.....	42
<i>Кенжебаева Д.К., Урмурзина Б.Г., Дашигин Махаммади.</i> Ценности современной молодежи Казахстана.....	51
<i>Нурманова А.Ш., Медерова Д.Е., Дюсенов Б.Д.</i> Эпиграфические памятники «Некрополи талдыбейит династии Бокейхановых» как исторический источник.....	67
<i>Кыдырова Ж.Ш., Онласынов Е.З., Абшиева А.У., Шадиева А.А.</i> Исследование ситуации на рынке молока и молочной продукции южно-казахстанской области.....	79
<i>Абшиева Г.У., Аманжолов Р., Мынбаева Б.Н., Ибрағимова Д.И.</i> Готовность студентов-биологов к организации и выполнению проектов в вузе.....	87
<i>Балтабаева А.Ю., Ризаходжаева Г.</i> Феномен великого шелкового пути в процессе культурной интеграции.....	91
<i>Бурганова Р.И., Абдугалина С.Е., Тяжкова А.Е.</i> Повышение качества образования посредством студентоцентрированного обучения.....	102
<i>Галиева А.Х., Сады Ж.Н., Кулубеков М.Т., Казбекова Л.А.</i> Оценка институциональных условий привлечения иностранных инвестиций в Казахстане.....	105
<i>Джасалиев З.Г., Батырхан Б.Ш.</i> Теоретический дискурс об исламе и политике зарубежными исламоведами второй половины XX в.	112
<i>Джумабекова А.Т., Канатова А.Ж.</i> Трансформация трансмиссионного механизма национального банка Республики в условиях финансовой нестабильности.....	119
<i>Дүйсен Г.М., Айтжанова Да.А.</i> Проблемы и особенности развития миграционных процессов в Казахстане и странах Центральной Азии.....	124
<i>Есенгулова М.Н.</i> Психологические особенности реабилитации и социализации "Трудных подростков" в Казахстане".....	134
<i>Жакишева К.М., Жуманова Да.Т., Мукашева Г.М.</i> Роль мониторинга финансового состояния сельскохозяйственных предприятий в обеспечении устойчивого развития аграрного сектора экономики.....	146
<i>Жахина Б.Б.</i> Принципы формирования функциональной грамотности казахского языка.....	151
<i>Идресова У.Х., Садуахасова З.Ж., Муханова А.Т.</i> Криминалистика.....	156
<i>Савельева В.В.</i> Исторические и педагогические основы формирования и разработки кредитной технологии в Казахстане.....	160
<i>Калиева Т.М., Сембиеva Л.М.</i> Национальные ресурсы и богатство нации.....	165
<i>Каримова Р.У., Хаджисеева Г.У.</i> К вопросу об этно-политической и социально-экономической трансформации СУАР в контексте национальной политики КНР.....	176
<i>Керимбек Г., Молдашибаева Л., Джирауова Қ., Ажмухамедова А., Мизанова А.</i> Анализ и оценка показателей налоговых поступлений в республиканский бюджет Республики Казахстан.....	185
<i>Жолдасбекова С.А., Парманкулова П.Ж., Асаналиев М.К.</i> Народные игры в развитии детей с ограниченными возможностями.....	195
<i>Молдакенова Е.К., Байдабурова К.К., Онаева Б.Т.</i> Пути развития системы регионального аспекта управления инновационными процессами в АПК.....	203
<i>Муратова Г.К., Шаушенова А.Г., Жумасеитова С.Д., Онгарбаева М.Б.</i> Применение облачных технологий в образовательном процессе.....	209
<i>Несипбеков Е.Н., Аппакова Г.Н.</i> Теоретические аспекты формирования инвестиционного портфеля предприятия. 214	
<i>Нургабылов М.Н., Барлыков Е.К., Егембердиева С.М.</i> Тенденции управления развитием мясоперерабатывающей отрасли в РК.....	220
<i>Нурымбетов Т.Я., Абшиева А.У., Уразбаева Г.Ж., Кыдырова Ж.Ш., Байнекеева П.Т., Абшиев Н.У.</i> Приоритеты социальной поддержки населения РК в условиях модернизации.....	224
<i>Рахимова С.А., Тургумбекова М.М.</i> Программы государственной поддержки МСБ в Республике Казахстан и меры по повышению их результативности	233
<i>Руденко Е.И.</i> Исажженность восприятия между государствами Центральной и Южной Азии как проблема фактора «Мягкой силы» и информационной безопасности.....	241
<i>Тохтабаева Ш.</i> Сундук – сокровищница	251
<i>Утепкалиева К.М., Сабирова Р.К., Кенбаева Г.У.</i> Развитие государственно-частного партнерства в нефтегазовой отрасли.....	260
<i>Мынбаева Да.Е.</i> Концепция организации управленческого учета в банке	265
<i>Султанова Г.С.</i> Педагогические аспекты формирования профессиональных компетенций бакалавра – экономиста новой формации.....	271
<i>Шаяхметова А.А.</i> О подготовке педагогических кадров к инклюзивному образованию в условиях вуза.....	277

CONTENTS

<i>Bespayeva R.S., Bugubayeva R.O., Manuel F. Grela.</i> Formation of the complex strategy for development of the Schuchinsk-Burabay resort area based on the balanced system of indicators.....	5
<i>Ayupova Z.K., Kussainov D.U., Winston Nagan.</i> Some facets of integration in themodernization ofthe civil process.....	13
<i>Kussainova A.A., Kozlowski Waldemar, Geraschenko I.P.</i> The review of some features of the financial legal mechanism of obligatory social insurance in the republic of Kazakhstan.....	21
<i>Dyussenov B.D.</i> Linguistic features of epigraphic monuments.....	28
<i>Jumadilova Sh.G., Atabay B.Zh.</i> Dynamics of the population savings in Kazakhstan.....	33
<i>Karabalina A.A., Alsitova A.B., Kereimaganbetova Zh.N., Abisheva N.M.</i> The values as critical factor of moral education....	42
<i>Kenzhebayeva D.K., Urmurzina B.G., Dashqin Mahammadi.</i> The modern youth values in Kazakhstan.....	51
<i>Nurmanova A.S., Mederova D.E., Dyussenov B.D.</i> “Bokeykhanov dynasty taldybeyit necropolis” epigraphic monuments as a historical source.....	67
<i>Kydyrova Zh.Sh., Onlasynov E.Z., Abishova A.U., Shadieva A.A.</i> Research of the situation in the market of milk and dairy products of the south Kazakhstan region.....	79
<i>Abishova G.U., Amanzholov R.A., Mynbayeva B.N., Ibragimova D.I.</i> Readiness of students-biologists for the organization and implementation of projects at the university.....	87
<i>Baltabayeva A.Y., Rizakhojayeva G.</i> The phenomenon of the great silk road in the cultural integration process.....	91
<i>Burganova R.I., Abdugalina S.E., Tuyakova A.E.</i> Improving the quality of education through student-centered education...	102
<i>Galiyeva A.Kh., Sadu Zh.N., Kulubekov M.T., Kazbekova L.A.</i> Assessment of the institutional terms of the foreign investments encouragement in Kazakhstan	105
<i>Dzhalilov Z.G.</i> Theoretical discourse on islam and politics in foreign humanism of the second half of 20th century.....	112
<i>Dzhumabekova A.T., Kanatova A.ZH.</i> Transformation of the transmission mechanism of the national bank of the republic in the conditions of financial instability.....	119
<i>Suleimenov R.B.</i> Problems and features of the development of migration processes in Kazakhstan and Central Asia.....	124
<i>Yesengulova M.N.</i> Psychological aspects of reintegration and resocialization of “Trouble” adolescents in Kazakhstan.....	134
<i>Zhakisheva K.M., Zhumanova D.T., Mukasheva G.M.</i> The role of monitoring the financial condition of agricultural enterprises in ensuring sustainable development of the agrarian sector of the economy.....	146
<i>Zakhina B.B.</i> Principles of functional literacy formation of the kazakh language.....	151
<i>Idresova U.Kh., Saduhasova Z.Zh., Mukhanova A.T.</i> Criminalistics.....	156
<i>Savelyeva V.V.</i> Historicalandpedagogical bases of formation and development of credit technology in Kazakhstan.....	160
<i>Kaliyeva T.M., Sembiyeva L.M.</i> National Resources and national wealth.....	165
<i>Karimova R., Hajiyeva G.</i> Examining ethno-political and SOCIO-economic transformation of the xinjiang uyghur autonomous region in the context of the PRC national policies.....	176
<i>Kerimbek G., Moldashbayeva L., Jrauova K., Azhmukhamedova A., Misanova A.</i> Analysis and evaluation of reduction of tax recovery of the republic of kazakhstan on the budget of the republic of Kazakhstan.....	185
<i>Zholdasbekova S.A., Parmankulova P.Zh., Assanaliyev M.K.</i> Folk games in the education of children with physical, mental and sensory disturbances.....	195
<i>Moldakenova E.K., Baygabulova K.K., Onaeva B.T.</i> Ways of development of the system of the regional aspect of managing innovative processes in the APC	203
<i>Muratova G.K., Shaushenova A.G., Zhumasseinova C.D., Ongarbayeva M.B.</i> Application of cloud technologies in the educational process.....	209
<i>Nesipbekov Ye. N., Appakova G.N.</i> Theoretical aspects of the enterprise investment portfolio set-up.....	214
<i>Nurgabylov M.N., Barlikov E.K., Egemberdieva S.M.</i> Trends of management of the development of meat processing industry in RK.....	220
<i>Nurymbetov T.Ya., Abishova A.U., Urazbaeva G.Zh., Kydyrova Z.Sh., Baineeva P.T., Abishov N.U.</i> Priorities of social support of the population of republic of Kazakhstan in the conditions of modernization.....	224
<i>Rakhimova S. A., Turgumbekova M. M.</i> Programs of government support for sme in the republic of Kazakhstan and measures to enhance their efficiency	233
<i>Rudenko Ye.I.</i> Misperception between the states of Central and South Asia as a ‘Soft power’ and information security issue.....	241
<i>Tokhtabayeva Sh. Zh.</i> Treasure-chest.....	251
<i>Utepkalieva K.M., Sabirova R.K., Kenbaeva G.U.</i> Development of public private partnership approach in oil and gas of Kazakhstan.....	260
<i>Mynbayeva D.E.</i> Concept of organization of management accounting in bank.....	265
<i>Sultanova G. S.</i> Pedagogical aspects of formation of professional competence of the bachelor – economist of the new formation.....	271
<i>Shayakhmetova A.A.</i> On the training of teaching staff for inclusive education under the conditions of higher education institution.....	277

**PUBLICATION ETHICS AND PUBLICATION MALPRACTICE
IN THE JOURNALS OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN**

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

www:nauka-nanrk.kz

social-human.kz

Редакторы *М.С. Ахметова, Т.А. Апендиев, Д.С. Аленов*
Верстка на компьютере *А.М. Кульгинбаевой*

Подписано в печать 08.12.2018
Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать – ризограф.
17,7 п.л. Тираж 500. Заказ 6.